

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання розрахунково-графічної роботи
з дисципліни

«УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ
ТА БЮДЖЕТОМ»

(для студентів магістратури спеціальності
281 – Публічне управління та адміністрування)

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Управління місцевими фінансами та бюджетом» (для студентів магістратури спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування) / Н. О. Кондратенко, К. О. Великих; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2019. – 23 с.

Укладачі: Н. О. Кондратенко,
К. О. Великих

Рецензент

С. І. Плотницька, доктор економічних. наук, доцент, професор кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

*Рекомендовано кафедрою менеджменту і публічного адміністрування,
протокол № 1 від 30.08.2018.*

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Зміст дисципліни.....	5
2 Завдання до виконання РГР	5
2.1 Теоретичні питання	5
2.2 Практичні завдання	6
Список рекомендованих джерел	9
Додатки	11

ВСТУП

Дисципліна «Управління місцевими фінансами та бюджетом» є вибірковою дисципліною для підготовки магістрів спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування. Метою вивчення дисципліни є розширення та поглиблення теоретичних та практичних знань з питань управління місцевими фінансами, формування та виконання місцевих бюджетів, складу, структури, джерел формування, призначення та ролі місцевих фінансів у забезпеченні виконання власних і делегованих державою функцій адміністративно-територіальних утворень та механізм їх функціонування.

Підставою успішного оволодіння дисципліною є самостійна робота над підручниками і навчальними посібниками. Самостійну роботу варто вести систематично, за визначеним планом, складеним самим студентом.

Самостійна робота студента складається із наступних основних видів робіт:

1. Вивчення теоретичного матеріалу за темами дисципліни.
2. Виконання розрахунково-графічної роботи (РГР).

Завдання для виконання РГР наведені в розділі 2.

РГР робота повинна бути виконана та оформлена відповідно до встановлених правил. Після одержання перевіреної роботи необхідно врахувати всі зазначені викладачем зауваження і внести необхідні виправлення.

1 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Місцеві фінанси: їх сутність, склад і роль у розвитку місцевого самоврядування

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.

Тема 2. Місцеві бюджети визначальна ланка місцевих фінансів

Тема 3. Формування дохідної бази місцевого самоврядування

Змістовий модуль 2. Організація формування і розподілу коштів місцевих бюджетів

Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів

Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

Тема 6. Управління фінансами і фінансовий контроль на місцевому рівні

2 ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

РГР студента з дисципліни «Управління місцевими фінансами та бюджетом» містить дві основних завдання:

– теоретичне завдання, в якому розкривається сутність запропонованого теоретичного питання;

– практичне завдання, в якому студент проводить розрахунки шести типових задач.

2.1 Теоретичні питання

1. Сутність місцевих фінансів.
2. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави.
3. Вплив місцевих фінансів на соціально-економічний розвиток країни і окремих територій.
4. Принципи організації місцевих фінансів і склад місцевих фінансових інститутів.
5. Розвиток місцевих бюджетів та їх роль у місцевих фінансах України.
6. Етапи розвитку місцевих бюджетів України.
7. Місцеві бюджети - у складі бюджетної системи.
8. Структура місцевих бюджетів.
9. Принципи формування місцевих бюджетів України.
10. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів.
11. Характеристика складових місцевого бюджету.

12. Доходи місцевих бюджетів.
13. Сутність, значення, принципи планування видатків місцевих бюджетів.
14. Порядок планування видатків місцевих бюджетів.
15. Програмно-цільовий метод бюджетного планування.
16. Особливості організації міжбюджетних відносин у бюджетній системі України.
17. Зміст, цілі та методи бюджетного регулювання.
18. Види бюджетних трансфертів.
19. Система управління місцевими фінансами. Фінансовий контроль: його види та методи.
20. Сутність бюджетного процесу.
21. Бюджетний цикл і бюджетний період. Тривалість бюджетного року.
22. Розгляд та прийняття рішення про місцевий бюджет. Виконання місцевого бюджету.
23. Місцеве господарство та місцеві фінанси.
24. Правові засади функціонування комунальної власності.
25. Види комунальних підприємств та їх характеристика.
26. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.
27. Особливості фінансів житлово-комунального господарства.
28. Порядок формування тарифів на комунальні послуги.
29. Моделі місцевого самоврядування.
30. Досвід децентралізації в зарубіжних країнах.

2.2 Практичні завдання

Задача 1. Розрахувати суму дефіциту бюджету міста та розмір субвенції за наступними показниками:

- сума власних доходів бюджету – Д тис. грн.
- сума закріплених доходів бюджету – З тис. грн.
- сума видаткової частини бюджету – В тис. грн.
- сума субвенції – 45 % суми дефіциту бюджету.

Задача 2. Розрахувати окремо суми власних і закріплених доходів місцевого бюджету та частку доходів від місцевих податків та зборів, якщо відомі наступні обсяги надходжень доходів до бюджету:

- єдиний податок – Є тис. грн.

- податок на доходи фізичних осіб – Ф тис. грн.
- збір за місця для паркування транспортних засобів – Тр тис. грн.
- плата за землю – Зм тис. грн.
- туристичний збір – Т тис. грн.
- державне мито – М тис. грн.
- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – П тис. грн.
- плата за ліцензії та сертифікати – Л тис. грн.
- адміністративні штрафи та інші санкції – Ш тис. грн.
- реєстраційний збір за проведення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – Р тис. грн.
- фіксований сільськогосподарський податок – С тис. грн.
- інші власні доходи – 1006,4 тис. грн.
- інші закріплені доходи – 735,8 тис. грн.

Задача 3. Розрахувати коефіцієнт фінансової автономії бюджету міста та зробити висновки про фінансову незалежність органів місцевого самоврядування міста за наступними показниками:

Видатки міського бюджету складають:

- державне управління – 10041,7 тис. грн.
- правоохоронна діяльність – 10678 тис. грн.
- освіта – 9390,6 тис. грн.
- охорона здоров'я – 9873,4 тис. грн.
- житлово-комунальне господарство – 35150 тис. грн.
- цільові фонди – 1000 тис. грн.
- резервний фонд – 800 тис. грн.

Дефіцит бюджету складає Б % суми видаткової частини бюджету.

Закріплені доходи бюджету складають – 3 тис. грн.

Задача 4. Визначити окремо суму поточних видатків та видатків розвитку міського бюджету за такими напрямками використання коштів бюджету:

- соціальний захист і соціальне забезпечення – Н тис. грн.

- соціально-культурна сфера – К тис. грн.
- інвестиційна діяльність – І тис. грн.
- сплата основної частини боргу органів місцевого самоврядування – Бм тис. грн.
- охорона здоров'я – О тис. грн.
- державне управління – У тис. грн.
- придбання обладнання, транспортних засобів та іншої техніки – Оз тис. грн.
- реалізація програми соціально-економічного розвитку міста – Пр тис. грн.
- фізична культура і спорт – Кф тис. грн.

Задача 5. Розрахувати загальну потребу району у лікарняних ліжках враховуючи, що в районі проживає Ч тис. осіб, кількість хворих, які госпіталізовані за рік складає Г осіб, одне лікарняне ліжко використовується 300 днів на рік, а середня тривалість перебування хворого у лікарні становить 12 днів. Розрахувати середньорічну кількість ліжок, якщо з 1 травня планується додатково ввести в експлуатацію Х ліжок.

Задача 6. Обчислити суму доходів житлово-експлуатаційного підприємства від квартирної плати у плановому році на основі наступних даних:

- середньорічна ставка квартплати у попередньому році – 6,1 грн./кв. м;
- оплачувана житлова площа на початок планового року – S кв. м;
- з 25 t_1 планується ввести в дію житлову площу у розмірі 1500 кв. м, а з 27 t_2 – у розмірі 460 кв. м;
- з 20 n_1 буде виведено з експлуатації 360 кв. м житлової площі, а з 26 n_2 – 240 кв. м

Список рекомендованих джерел

1. Алексеев І. В. Бюджетна система : навч. посібник / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, А. М. Чушак-Голобородько. – Київ : Хай–Тек Прес, 2007. – 376 с.
2. Базилевич В. Д. Державні фінанси : навч. посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – Київ : Атіка, 2002. – 368 с.
3. Безземельна Т. О. Напрями вдосконалення процесу формування місцевих бюджетів [Текст] / Т. О. Безземельна // Держава та регіони. – 2007. – № 4. – С. 8–13. (Серія. Державне управління).
4. Бюджетна система : навчально-методичний посібник для студентів заочної форми навчання / С. В. Бойко, В. В. Гошовська та ін. – Біла Церква, 2011. – 202 с.
5. Бюджетна система : підручник / В. В. Бабіченко, С. В. Бойко, С. О. Булгакова та ін. ; за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – Київ : Тернопіль : Центр учбової літератури; Економічна думка, 2012. – 871 с.
6. Бюджетне забезпечення територіальних громад України : тенденції останніх років // Галузевий моніторинг. – 2012. – № 9. – Режим доступу : <http://dialogueauc.org.ua/sites/all/sites/dialogueauc.org.ua/files/files/mon9.pdf>
7. Бюджетний менеджмент : підручник // за ред. В. Федосова. – Київ : КНЕУ, 2004. – 864 с.
8. Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – Київ : Ніос. – 2002. – 608 с.
9. Василик О. Д. Бюджетна система України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
10. Курило О. В. Стратегія реформування державних фінансів в Україні / О. В. Курило // Молодий вчений. – 2016. – № 7. – С. 67–69.
11. Мацюра С. І. Зарубіжний досвід ведення бюджетної політики місцевими органами влади [Текст] / С. І. Мацюра // Держава та регіони. – 2008. – № 1. – С. 126–130. (Серія : Державне управління).
12. Управління державним бюджетом України : підручник / колектив авторів : Ф. О. Ярошенко, Т. І. Єфименко, П. Ю. Буряк та ін. [заг. редакція М. Я. Азарова]. – Київ : Міністерство фінансів України, 2010. – 816 с.
13. Фінанси регіону : навч. посібник / М. А. Коваленко, Т. О. Мацієвич, Г. М. Полевик, Н. В. Радванська ; за ред. М. А. Коваленка. – Херсон : [Олді-плюс], 2010. – 312 с.

14. Чала Н. Д. Бюджетна система : навч. посібник / Н. Д. Чала, Л. В. Лазоренко. – Київ : Знання, 2010. – 223 с.
15. Чугунов І. Я. Теоретичні аспекти бюджетного регулювання : навч. посібник / І. Я. Чугунов. – Київ : НДФІ, 2005. – 259 с.
15. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 3-тє вид., випр. та доп. – Київ : Т-во «Знання», 2000. – 587 с.
16. Муніципальні фінанси : навч. посібник / За редак. д. е. н., проф. О. П. Кириленко. – Тернопіль. – Астон, 2015. – 360 с.
17. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник / В. М. Опарін. – 5-тє вид., Київ : КНЕУ, 2008. – 240 с.
18. Бечко П. К. Місцеві фінанси : навч. посібник / П. К. Бечко, О. В. Ролінський. – Київ : ЦУЛ, 2007. – 192 с.
19. Рева Т. М. Місцеві фінанси : навч. посібник / Т. М. Рева, К. Ф. Ковальчук, Н. В. Кучкова. – Київ : ЦУЛ, 2007. – 208 с.
20. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>
21. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.budget.rada.gov.ua/>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Вихідні дані для виконання розрахункової частини (задачі 1–2)

<i>№ варі- анту</i>	<i>Задача 1</i>			<i>Задача 2</i>										
	<i>Д</i>	<i>З</i>	<i>В</i>	<i>Є</i>	<i>Ф</i>	<i>Тр</i>	<i>Зм</i>	<i>Т</i>	<i>М</i>	<i>П</i>	<i>Л</i>	<i>Ш</i>	<i>Р</i>	<i>С</i>
1	2300	2800	5900	26,6	27322,5	158	346,1	2771,9	1960,5	342,9	388,6	65,8	148	231,7
2	2325	2790	5905	27,1	27869,0	161,2	353,0	2827,3	1999,7	349,8	396,4	67,1	151,0	236,3
3	2350	2780	5910	27,7	28426,3	164,4	360,1	2883,9	2039,7	356,8	404,3	68,5	154,0	241,1
4	2375	2770	5915	28,2	28994,9	167,7	367,3	2941,6	2080,5	363,9	412,4	69,8	157,1	245,9
5	2400	2760	5920	28,8	29574,8	171,0	374,6	3000,4	2122,1	371,2	420,6	71,2	160,2	250,8
6	2425	2750	5925	29,4	30166,2	174,4	382,1	3060,4	2164,6	378,6	429,0	72,6	163,4	255,8
7	2450	2740	5930	30,0	30769,6	177,9	389,8	3121,6	2207,8	386,2	437,6	74,1	166,7	260,9
8	2475	2730	5935	30,6	31385,0	181,5	397,6	3184,0	2252,0	393,9	446,4	75,6	170,0	266,2
9	2500	2720	5940	31,2	32012,7	185,1	405,5	3247,7	2297,0	401,8	455,3	77,1	173,4	271,5
10	2525	2710	5945	31,8	32652,9	188,8	413,6	3312,7	2343,0	409,8	464,4	78,6	176,9	276,9
11	2550	2700	5950	32,4	33306,0	192,6	421,9	3378,9	2389,8	418,0	473,7	80,2	180,4	282,4
12	2575	2690	5955	33,1	33972,1	196,5	430,3	3446,5	2437,6	426,4	483,2	81,8	184,0	288,1
13	2600	2680	5960	33,7	34651,5	200,4	438,9	3515,4	2486,4	434,9	492,8	83,5	187,7	293,9
14	2625	2670	5965	34,4	35344,6	204,4	447,7	3585,7	2536,1	443,6	502,7	85,1	191,5	299,7
15	2650	2660	5970	35,1	36051,5	208,5	456,7	3657,5	2586,8	452,4	512,7	86,8	195,3	305,7
16	2675	2650	5975	35,8	36772,5	212,6	465,8	3730,6	2638,6	461,5	523,0	88,6	199,2	311,8
17	2700	2640	5980	36,5	37507,9	216,9	475,1	3805,2	2691,3	470,7	533,5	90,3	203,2	318,1
18	2725	2630	5985	37,2	38258,1	221,2	484,6	3881,3	2745,2	480,1	544,1	92,1	207,2	324,4
19	2750	2620	5990	38,0	39023,3	225,7	494,3	3959,0	2800,1	489,7	555,0	94,0	211,4	330,9

Продовження таблиці А.1

<i>№ варі- анту</i>	<i>Задача 1</i>			<i>Задача 2</i>										
	<i>Д</i>	<i>З</i>	<i>В</i>	<i>Є</i>	<i>Ф</i>	<i>Тр</i>	<i>Зм</i>	<i>Т</i>	<i>М</i>	<i>П</i>	<i>Л</i>	<i>Ш</i>	<i>Р</i>	<i>С</i>
20	2720	2625	5980	36,9	37886,7	219,1	479,9	3843,6	2718,5	475,5	538,9	91,2	205,2	321,3
21	2690	2630	5970	35,8	36783,2	212,7	465,9	3731,7	2639,3	461,6	523,2	88,6	199,2	311,9
22	2660	2635	5960	34,8	35711,8	206,5	452,4	3623,0	2562,5	448,2	507,9	86,0	193,4	302,8
23	2630	2640	5950	33,8	34671,7	200,5	439,2	3517,5	2487,8	435,1	493,1	83,5	187,8	294,0
24	2600	2645	5940	32,8	33661,8	194,7	426,4	3415,0	2415,4	422,5	478,8	81,1	182,3	285,5
25	2570	2650	5930	31,8	32681,4	189,0	414,0	3315,6	2345,0	410,2	464,8	78,7	177,0	277,1
26	2540	2655	5920	30,9	31729,5	183,5	401,9	3219,0	2276,7	398,2	451,3	76,4	171,9	269,1
27	2510	2660	5910	30,0	30805,3	178,1	390,2	3125,2	2210,4	386,6	438,1	74,2	166,9	261,2
28	2480	2665	5900	29,1	29908,1	173,0	378,9	3034,2	2146,0	375,3	425,4	72,0	162,0	253,6
29	2450	2670	5890	28,3	29037,0	167,9	367,8	2945,8	2083,5	364,4	413,0	69,9	157,3	246,2
30	2420	2675	5880	27,4	28191,2	163,0	357,1	2860,0	2022,8	353,8	401,0	67,9	152,7	239,1

Таблиця А.2 – Вихідні дані для практичних ситуаційних завдань (задачі 3 – 5)

<i>№ варі- анту</i>	<i>Задача 3</i>		<i>Задача 4</i>									<i>Задача 5</i>		
	<i>Б</i>	<i>З</i>	<i>Н</i>	<i>К</i>	<i>І</i>	<i>Бм</i>	<i>О</i>	<i>У</i>	<i>Оз</i>	<i>Пр</i>	<i>Кф</i>	<i>Ч</i>	<i>Г</i>	<i>Х</i>
1	5	51240	2844,0	493	43	12	6170	628	252	351	146	170	32300,0	75
2	7	51250	2872,4	497,9	43,4	12,1	6231,7	634,3	254,5	354,5	147,5	180	32400,0	77
3	9	51260	2901,2	502,9	43,9	12,2	6294,0	640,6	257,1	358,1	148,9	190	32500,0	79
4	11	51270	2930,2	507,9	44,3	12,4	6357,0	647,0	259,6	361,6	150,4	200	32600,0	81
5	13	51280	2959,5	513,0	44,7	12,5	6420,5	653,5	262,2	365,3	151,9	210	32700,0	83
6	15	51290	2989,1	518,1	45,2	12,6	6484,7	660,0	264,9	368,9	153,4	220	32800,0	85
7	17	51300	3019,0	523,3	45,6	12,7	6549,6	666,6	267,5	372,6	155,0	230	32900,0	87
8	19	51310	3049,2	528,6	46,1	12,9	6615,1	673,3	270,2	376,3	156,5	240	33000,0	89
9	21	51320	3079,6	533,8	46,6	13,0	6681,2	680,0	272,9	380,1	158,1	250	33100,0	91
10	23	51330	3110,4	539,2	47,0	13,1	6748,0	686,8	275,6	383,9	159,7	260	33200,0	93
11	25	51340	3141,5	544,6	47,5	13,3	6815,5	693,7	278,4	387,7	161,3	270	33300,0	95
12	27	51350	3173,0	550,0	48,0	13,4	6883,7	700,6	281,1	391,6	162,9	280	33400,0	97
13	26	51360	3204,7	555,5	48,5	13,5	6952,5	707,6	284,0	395,5	164,5	290	33500,0	99
14	25	51370	3236,7	561,1	48,9	13,7	7022,0	714,7	286,8	399,5	166,2	300	33600,0	101
15	24	51380	3269,1	566,7	49,4	13,8	7092,3	721,9	289,7	403,5	167,8	310	33700,0	103
16	23	51390	3301,8	572,4	49,9	13,9	7163,2	729,1	292,6	407,5	169,5	320	33800,0	105
17	22	51400	3334,8	578,1	50,4	14,1	7234,8	736,4	295,5	411,6	171,2	330	33900,0	107
18	21	51410	3368,2	583,9	50,9	14,2	7307,2	743,7	298,4	415,7	172,9	340	34000,0	109
19	20	51420	3401,8	589,7	51,4	14,4	7380,2	751,2	301,4	419,8	174,6	350	34100,0	111
20	19	51430	3302,8	572,5	49,9	13,9	7165,3	729,3	292,6	407,6	169,6	345	34200,0	113
21	18	51440	3206,6	555,8	48,5	13,5	6956,6	708,1	284,1	395,7	164,6	340	34300,0	115

Продовження таблиці А.2

<i>№ варі- анту</i>	<i>Задача 3</i>		<i>Задача 4</i>									<i>Задача 5</i>		
	<i>Б</i>	<i>З</i>	<i>Н</i>	<i>К</i>	<i>І</i>	<i>Бм</i>	<i>О</i>	<i>У</i>	<i>Оз</i>	<i>Пр</i>	<i>Кф</i>	<i>Ч</i>	<i>Г</i>	<i>Х</i>
22	17	51450	3113,2	539,7	47,1	13,1	6754,0	687,4	275,9	384,2	159,8	335	34400,0	117
23	16	51460	3022,5	523,9	45,7	12,8	6557,2	667,4	267,8	373,0	155,2	330	34500,0	119
24	15	51470	2934,5	508,7	44,4	12,4	6366,3	648,0	260,0	362,2	150,6	325	34600,0	121
25	14	51480	2849,0	493,9	43,1	12,0	6180,8	629,1	252,4	351,6	146,3	320	34700,0	123
26	13	51490	2766,0	479,5	41,8	11,7	6000,8	610,8	245,1	341,4	142,0	315	34800,0	125
27	12	51500	2685,4	465,5	40,6	11,3	5826,0	593,0	238,0	331,4	137,9	310	34900,0	127
28	11	51510	2607,2	452,0	39,4	11,0	5656,3	575,7	231,0	321,8	133,8	305	35000,0	129
29	10	51520	2531,3	438,8	38,3	10,7	5491,6	558,9	224,3	312,4	129,9	300	35100,0	131
30	8	51530	2457,6	426,0	37,2	10,4	5331,6	542,7	217,8	303,3	126,2	295	35050,0	128

Таблиця А.3 – Вихідні дані для практичних ситуаційних завдань (задача 6)

<i>№</i>	<i>Задача 3</i>					<i>№</i>	<i>Задача 3</i>				
<i>варі-анту</i>	<i>S</i>	<i>t₁</i>	<i>t₂</i>	<i>n₁</i>	<i>n₂</i>	<i>варі-анту</i>	<i>S</i>	<i>t₁</i>	<i>t₂</i>	<i>n₁</i>	<i>n₂</i>
1	125400	червня	липня	лютого	жовтня	16	195369	березня	липня	січня	лютого
2	129162	січня	квітня	серпня	жовтня	17	201230	квітня	серпня	жовтня	листопада
3	133037	травня	серпня	березня	квітня	18	207267	лютого	липня	січня	березня
4	137028	лютого	серпня	жовтня	листопада	19	213485	квітня	липня	серпня	листопада
5	141139	червня	серпня	травня	жовтня	20	219890	липня	серпня	січня	березня
6	145373	січня	листопада	лютого	березня	21	226486	січня	липня	квітня	травень
7	149734	травня	липня	січня	лютого	22	233281	березня	серпня	січня	листопада
8	154226	червня	жовтня	лютого	квітня	23	240279	лютого	листопада	травня	липня
9	158853	січня	травня	жовтня	листопада	24	247488	квітня	листопада	червня	жовтня
10	163619	березня	червня	лютого	квітня	25	254912	липня	жовтня	січня	травня
11	168527	лютого	травня	червня	липня	26	262560	січня	серпня	березня	червня
12	173583	квітня	жовтня	січня	травня	27	270437	березня	жовтня	лютого	травень
13	178790	лютого	жовтня	травня	серпня	28	278550	травня	червня	квітня	жовтня
14	184154	червня	листопада	лютого	серпня	29	286906	липня	листопад	лютого	жовтня
15	189679	січня	червня	лютого	березня	30	295513	січня	жовтня	червня	листопада

ДОДАТОК Б

Приклади рішення задач контрольної роботи

Задача 1. Розрахувати суму дефіциту бюджету міста та розмір субвенції за наступними показниками:

- сума власних доходів бюджету – 2 300 тис. грн.
- сума закріплених доходів бюджету – 2 800 тис. грн.
- сума видаткової частини бюджету – 5 900 тис. грн.
- сума субвенції – 45 % суми дефіциту бюджету.

Рішення:

Бюджетний дефіцит = Витрати – Надходження.

Надходження = Власні доходи + Закріплені доходи.

Бюджетний дефіцит = 5 900 – (2 300 + 2 800) = 800 тис. грн.

Сума субвенції = 0,45 * 800 = 360 тис. грн.

Задача 2. Розрахувати окремо суми власних і закріплених доходів місцевого бюджету та частку доходів від місцевих податків та зборів, якщо відомі наступні обсяги надходжень доходів до бюджету:

- єдиний податок – 26,6 тис. грн.
- податок на доходи фізичних осіб – 27322,5 тис. грн.
- збір за місця для паркування транспортних засобів – 158,0 тис. грн.
- плата за землю – 346,1 тис. грн.
- туристичний збір – 2771,9 тис. грн.
- державне мито – 1960,5 тис. грн.
- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – 342,9 тис. грн.
- плата за ліцензії та сертифікати - 388,6 тис. грн.
- адміністративні штрафи та інші санкції - 65,8 тис. грн.
- реєстраційний збір за проведення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – 148 тис. грн.
- фіксований сільськогосподарський податок – 231,7 тис. грн.
- інші власні доходи – 1006,4 тис. грн.
- інші закріплені доходи – 735,8 тис. грн.

Рішення:

За економічною природою доходи місцевих органів влади поділяються на:

– *власні доходи*: доходи, які формуються внаслідок дій і рішень, прийнятих місцевими органами самоврядування на підвідомчій їм території. До власних доходів належать місцеві податки і збори; платежі, які запроваджуються органами місцевого самоврядування; доходи від комунального майна та підприємств комунальної власності та інші.

– *закріплені доходи*: доходи, які на довготривалій основі передаються до місцевих бюджетів у повному обсязі або у визначеній, єдиній для усіх бюджетів частині. До закріплених належать загальнодержавні податки, збори або доходи, які традиційно формують дохідну частину місцевих бюджетів (податок з доходів фізичних осіб, державне мито, плата за ліцензії та торгові патенти тощо).

Згідно з положеннями Бюджетного кодексу України, дохідна частина місцевих бюджетів складається з доходів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (закріплені доходи), та доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (власні доходи).

Перелік власних та закріплених доходів регламентується Бюджетним кодексом України (Розділ III «Місцеві бюджети» Глава 2, статті 64–69,71).

Перелік місцевих та загальнодержавних податків і зборів регламентується Податковим кодексом України (Розділ I, стаття 9).

Власні доходи:

- єдиний податок – 26,6 тис. грн.
- збір за місця для паркування транспортних засобів – 158,0 тис. грн.
- плата за землю – 346,1 тис. грн.
- туристичний збір – 2771,9 тис. грн.
- збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – 342,9 тис. грн.
- адміністративні штрафи та інші санкції – 65,8 тис. грн.
- фіксований сільськогосподарський податок – 231,7 тис. грн.
- інші власні доходи – 1006,4 тис. грн.

Загальна сума власних доходів: 4949,4 тис. грн.

Закріплені доходи:

– податок на доходи фізичних осіб – 27322,5 тис. грн.

– державне мито – 1960,5 тис. грн.

– плата за ліцензії та сертифікати – 388,6 тис. грн.

– реєстраційний збір за проведення державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності – 148 тис. грн.

– інші закріплені доходи – 735,8 тис. грн.

Загальна сума закріплених доходів: 30555,4 тис. грн.

Загальна сума доходів: Власні доходи + Закріплені доходи = 35504,8 тис. грн.

Місцеві податки та збори:

– єдиний податок – 26,6 тис. грн.

– збір за місця для паркування транспортних засобів – 158,0 тис. грн.

– туристичний збір – 2771,9 тис. грн.

– збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – 342,9 тис. грн.

Загальна сума місцевих податків та зборів: 3299,4 тис. грн.

Частка доходів від місцевих податків та зборів:

Загальна сума місцевих податків та зборів / Загальна сума доходів = (3299,4 тис. грн. / 35504,8 тис. грн.) * 100 = 9,29 %.

Задача 3. Розрахувати коефіцієнт фінансової автономії бюджету міста та зробити висновки про фінансову незалежність органів місцевого самоврядування міста за наступними показниками:

Видатки міського бюджету складають:

– державне управління – 10041,7 тис. грн.

– правоохоронна діяльність – 10678 тис. грн.

– освіта – 9390,6 тис. грн.

– охорона здоров'я – 9873,4 тис. грн.

– житлово-комунальне господарство – 35150 тис. грн.

– цільові фонди – 1000 тис. грн.

– резервний фонд – 800 тис. грн.

Дефіцит бюджету складає 17% суми видаткової частини бюджету.

Закріплені доходи бюджету складають – 51300 тис. грн.

Рішення:

Одним з основних показників самостійності місцевих бюджетів від доходної бази Державного бюджету є співвідношення власних доходів до загального обсягу місцевих бюджетів, яке виражається коефіцієнтом фінансової автономії ($K_{\text{фа}}$):

$$K_{\text{фа}} = (\text{Власні доходи} / \text{Загальна сума доходів}) * 100.$$

Загальна сума видатків місцевого бюджету: 76933,7 тис. грн.

Дефіцит бюджету: $0,17 * 76933,7$ тис. грн. = 13078,7 тис. грн.

Доходи бюджету: Загальна сума видатків – Дефіцит бюджету = 63855 тис. грн.

Власні доходи: Доходи бюджету – Закріплені доходи = 12555 тис. грн.

$$K_{\text{фа}} = 19,7 \, \%$$

Задача 4. Визначити окремо суму поточних видатків та видатків розвитку міського бюджету за такими напрямками використання коштів бюджету:

- соціальний захист і соціальне забезпечення – 2844 тис. грн.
- соціально-культурна сфера – 493 тис. грн.
- інвестиційна діяльність – 43 тис. грн.
- сплата основної частини боргу органів місцевого самоврядування – 12 тис. грн.
- охорона здоров'я – 6170 тис. грн.
- державне управління – 628 тис. грн.
- придбання обладнання, транспортних засобів та іншої техніки – 252 тис. грн.
- реалізація програми соціально-економічного розвитку міста – 351 тис. грн.
- фізична культура і спорт – 146 тис. грн.

Рішення:

Видатки всіх бюджетів поділяються окремо на поточні видатки і видатки розвитку.

Поточні видатки – це витрати бюджету на фінансування мережі підприємств, установ, організацій та органів, які діють на початок бюджетного періоду, а також на фінансування заходів щодо соціального захисту населення, утримання апарату управління та служб органів місцевого самоврядування, соціального обслуговування та інших заходів.

Видатки розвитку – витрати бюджету на фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, кошти на реалізацію програми соціально-економічного розвитку міста, капітальне будівництво, придбання обладнання, транспортних засобів та іншої техніки, інші видатки на розширене відтворення, а також на фінансування субвенцій та на сплату основної частини боргу органів місцевого самоврядування.

Поточні видатки:

- соціальний захист і соціальне забезпечення – 2844 тис. грн.
- соціально-культурна сфера – 493 тис. грн.
- охорона здоров'я – 6170 тис. грн.
- державне управління – 628 тис. грн.
- фізична культура і спорт – 146 тис. грн.

Загальна сума поточних видатків: 10281 тис. грн.

Видатки розвитку:

- інвестиційна діяльність – 43 тис. грн.
- сплата основної частини боргу органів місцевого самоврядування – 12 тис. грн.
- придбання обладнання, транспортних засобів та іншої техніки – 252 тис. грн.
- реалізація програми соціально-економічного розвитку міста – 351 тис. грн.

Загальна сума видатків розвитку: 658 тис. грн.

Задача 5. Розрахувати загальну потребу району у лікарняних ліжках враховуючи, що в районі проживає 170 тис. осіб, кількість хворих, які госпіталізовані за рік складає 32 300 осіб, одне лікарняне ліжко використовується 300 днів на рік, а середня тривалість перебування хворого у

лікарні становить 12 днів. Розрахувати середньорічну кількість ліжок, якщо з 1 травня планується додатково ввести в експлуатацію 75 ліжок.

Рішення:

Загальна потреба у ліжковому фонді району здійснюється за формулою:

$$K = (B * H) / (O * 100),$$

де K – середньорічна кількість ліжок;

B – відсоток госпіталізації;

H – чисельність населення;

O – оборот одного ліжка.

Відсоток госпіталізації = $(32300 / 170000) * 100 = 19 \%$.

Оборот одного ліжка = $300 / 12 = 25$ днів

$$K = (19 * 170000) / (25 * 100) = 1292 \text{ ліжка}$$

При плановому збільшенні ліжок протягом року середньорічна кількість ліжок K_1 буде складати:

$$K_1 = K + (D * M / 12),$$

де D – плановий приріст ліжок;

M – час функціонування додаткової кількості ліжок.

$$K_1 = 1292 + (75 * 8 / 12) = 1342 \text{ ліжка}$$

Задача 6. Обчислити суму доходів житлово-експлуатаційного підприємства від квартирної плати у плановому році на основі наступних даних:

- середньорічна ставка квартплати у попередньому році – 6,1 грн./кв. м;
- оплачувана житлова площа на початок планового року – 125400 кв. м;
- з 25 квітня планується ввести в дію житлову площу у розмірі 1500 кв. м, а з 27 червня – у розмірі 460 кв. м;
- з 20 липня буде виведено з експлуатації 360 кв. м житлової площі, а з 26 серпня – 240 кв. м;

Рішення:

Розмір середньорічної оплачуваної житлової площі (Ж) у плановому році обчислюється за формулою:

$$Ж = П + В * М : 12 - Н * (12 - М) : 12,$$

де П – розмір житлової площі на початок року;

В – розмір житлової площі, яка вводиться в дію;

Н – розмір житлової площі, яка вибуває з експлуатації;

М – кількість місяців функціонування житлової площі за рік, яка обчислюється починаючи з 1 числа місяця, наступного за місяцем її введення (виведення) в експлуатацію.

$$Ж = 125400 + 1500 * 8:12 + 460 * 6:12 - 360 * (12-7):12 - 240 * (12-8):12 = 126400 \text{ кв. м}$$

$$\text{Доходи від квартирної плати} = 126400 \text{ кв. м} * 6,1 = 771040 \text{ грн.}$$

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання розрахунково-графічної роботи
з дисципліни

**«УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ
ТА БЮДЖЕТОМ»**

*(для студентів магістратури спеціальності
281 – Публічне управління та адміністрування)*

Укладачі **КОНДРАТЕНКО** Наталія Олегівна,
ВЕЛИКИХ Ксенія Олександрівна

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2018 , поз. 337 М.

Підп. до друку 05.03.2019. Формат 60×84/16.
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 0,7.
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи :
ДК № 5328 від 11.04.2017.